Nr. 229. Należytość pocztowa opłacono gotówką. Lwów, piątek 30 września 1921. Rok IV

DZIENNIK LUDOWY

ORGAN POLSKIEJ PARTYI SOCYALISTYCZNEJ

NAKŁ.: LUD. SPÓŁDZIELCZEGO P. K. O. Nr. 142.176. REDAKTOR NACZELNY: ARTUR W. HAUSNER.

CENA PRENUMERATY:
We Lwowie miesięcznie 185 Mk., z dostawą do domu 195 Mk., na prowincyi 200 Mk., za granicą 35? Mk.

CENA OGŁOSZEŃ:
Ogłoszenia miejscowe i zamiejscowe: Za 1 wiersz nonpareil. 1-szp. ogłosz. zwyk. (za tekstem) Mk. 20. Za wiersz w nadesłanem i nekrologi Mk. 60. Za 1 wiersz ... i komunikatów Mk. 90. Za wiersz przed kroniką i repertuar Mk. 120. Za wiersz na 1-szej stronie Mk. 150. Drobne ogłoszenia za słowo Mk. 8. Za kupno, sprzedaż Mk. 9. Paski na kolumnach tekstowych po cenie „Nadesłanego".

Ogłoszenia na niedzielę i święta o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagran. o 100 pr. drożej.

Adres Red. i Adm. Lwów, Sykstuska 21. — Tel. Nr. 24.

Cena pojedyn. egzem. na całym obszarze Polski 10 Mk.

Wilno przemówi!

Program nowego rządu.

Nowy prezydent ministrów zaprezentował sejmowi w nieskończenie długiej mowie „fachowy" program działania nowego rządu. Mówił o wszystkiem, wypowiadał ogólnikami rzeczy tak rozumne jak i powszechnie znane, ale w Polsce nie można się skarżyć na zanik krasomóstwa, z którem rzeczywistość nie pozostaje w harmonijnym stosunku. Podobnie jak z zadowoleniem mówi się i pisze, że jesteśmy najbogatszym krajem w Europie, gdy równocześnie giełda w swych niepoczytalnych notowaniach doszła już do cyfry 7000 mk. za 1 dolara, a na giełdzie w Zurychu za 100 mk. nie płacą więcej, jak 10 centimów szwajcarskich.

Gdy w takiej finansowej sytuacyi znajduje się państwo, nowy rząd nie zdobył się na uderzenie w alarmowe dzwony na trwogę, że dzieje się źle, rozpacznie, katastrofalnie, nie wydobył z siebie potężnych akordów, odpowiadających istocie położenia, aby głos jego wstrząsnął sumieniem całego społeczeństwa. W zamian czytaliśmy długie, bezkrwiste wypracowanie, mówiące o wszystkiem przy równoczesnem przemilczeniu spraw skarbowych...

Prawda, że minister skarbu jeszcze nie był mianowany, ale dziś każdy obywatel tego państwa, który nie zaslepił się w gromadzeniu majątku i którego nie nęci stan gospodarczy Rosyi, z przerażeniem patrzy w przyszłość, gdy widzi straszną sytuacyę drożyźnianą w handlu wewnętrznym i stan waluty polskiej na rynku międzynarodowym.

A co wnosi do rządu p. Michalski jako minister skarbu, który uchodzi za dobrego znawcę spraw podatkowych?

Nie znamy jego programu. To tylko wiemy, że dwie sprawy wysunął jako warunek, pod którym gotów jest przyjąć ofiarowaną mu tekę. Mianowicie wstrzymanie wykonania reformy rolnej i zawieszenie ustawy o 8-godzinnym czasie pracy.

Musimy stwierdzić, że tak jedna, jak druga sprawa dzisiejszej sytuacyi walutowej nie spowodowały, jak też ich usunięcie na poprawę jej nie wywrze żadnego wpływu. Przeciwnie, spełnienie warunków p. Michalskiego z jednej strony wywoła niebezpieczny ferment na wsi, a z drugiej zahamuje całą produkcyę przemysłową, bo robotnik nie pozwoli, aby wyłącznie jego kosztem ratowano finanse państwowe.

Jakiś groźny obłęd ogarnął nasze burżuazyjne sfery, które nie poczuwają się do obowiązku płacenia danin na rzecz skarbu państwa, co jest najważniejszą i najistotniejszą przyczyną katastrofy, natomiast starają się jej przyczyn szukać tam, gdzie ich naprawdę nie ma. Nieszczęście walutowe chciałoby się wyzyskać dla zdławienia ruchu robotniczego, dla zwalenia na barki klas pracujących jeszcze większych ciężarów, a one już dziś płacą największe podatki (konsumcyjne i dochodowe).

Taki „fachowy" rząd nie wyprowadzi nawy państwowej z przepaści, tem więcej, że przeciw sobie będzie miał całą zorganizowaną klasę pracującą.

Sprawa wileńska na Komisyi spraw zagranicznych.

WARSZAWA, 29. 9. (Pat.) Komisya spraw zagranicznych obradowała nad sprawą wileńską. Obrady uznano za poufne. Dla przygotowania rezolucyi która ma być ewentualnie przedstawiona sejmowi, wybrano podkomisyę, do której weszli pp. Grabski Czerniewski, Niedziałkowski i Osiecki.

Przygotowania do Zgromadzenia narodowego w Wilnie.

WILNO, 28. 9. (EE.). Gen. Żeligowski postanowił w porozumieniu z gen. Mokrzeckim zwołać w niedzielę Komitet Wykonawczy zjazdu ciał samorządowych, celem omówienia kwestyi, związanych ze zwołaniem zgromadzenia narodowego w Wilnie. Komitet omówić ma sprawy zasadnicze, ordynacyę wyborczą, oraz termin zwołania zgromadzenia, poczem gen. Żeligowski poweźmie ostateczną decyzyę. Nie ulega wątpliwości, że Komitet Wykonawczy jednomyślnie uchwali jak najrychlejsze zwołanie zgromadzenia.

Protest G.-śląskiej Rady Lud. przeciw niesprawiedliwemu podziałowi G. Śląska.

BYTOM, 28. 9. (Pat.). Naczelna rada ludowa na Śląsku wystosowała na ręce prof. Askenazego telegram protestujący przeciwko ewentualnemu niesprawiedliwemu podziałowi Górnego Śląska, z równoczesnem żądaniem oparcia się na wyniku plebiscytu.

Pr. 341/21

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej.

Sąd okręgowy karny we Lwowie orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże sądzie, że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Dziennik Ludowy" Nr. 221 z dnia 21 września 1921 pod tytułem: „Rządy Witosa w ustępie między słowami „paskowanie ułatwia" a słowami „który szaleje" zawiera znamiona występku III. noweli z 17 grudnia 1862 L. 8 Dzpp. z 1863 i z § 300 uk. uznał dokonaną w dniu 20 września 1921 r. konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego.

Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie.

Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk z 17 grudnia 1862 Dzpp. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę na 400 Mp.

Lwów, dnia 23. września 1921.

Podpis nieczytelny.

ZNIESIENIE MONOPOLU CUKROWEGO.

WARSZAWA, 28. 9. Na ostatniem posiedzeniu rada ministrów uchwaliła zniesienie monopolu cukrowego, poczynając od 1 października r. b. Na cukier wprowadzony do sprzedaży nałożona będzie wysoka opłata akcyzowa.

Min. skarbu Michalski przybędzie do Warszawy w sobotę

WARSZAWA 28. 9. (Pat.) Minister skarbu Michalski, zajęty obecnie przekazaniem spraw Banku Krajowego swojemu następcy przybędzie do Warszawy w sobotę.

ROZPRAWY NAD PROJEKTEM ORDYNACYI.

WARSZAWA, 28. 9. (Pat.) Komisya konstytucyjna wysłuchała referatu p. Buzka o projekcie koło ordynacyi wyborczej i postanowiła na posiedzeniu następnem rozpocząć na zasadzie tego referatu ogólną rozprawę nad projektem ordynacyi i odbywać w tym przedmiocie 4 posiedzenia tygodniowo. Równocześnie postanowiono wziąć pod obrady wniosek p. Erdmana dotyczący nowego podziału kraju na województwa, oraz petycyę kościoła ewangelicko - augsburskiego o ustalenie ustawodawczych stosunków tego kościoła do państwa.

—•••—

PODWYŻKA TARYFY ZA TELEGRAMY ZAGRANICZNE.

WARSZAWA, 28. 9. (EE.). Od 1 października b. r. opłata za telegramy zagraniczne zostanie podwyższona o 100 proc.

—•••—

PREZYDYUM KLUBU P. S. L.

WARSZAWA. 28. 9. (EE.). W klubie P. S. L. dokonano wyboru nowego prezydyum. Prezesem klubu został p. Witos, jego zastępcami: pp. Rataj i Dębski.

—•••—

KONCENTRACYA WOJSK BOLSZEWICKICH NA GRANICY FINLANDYI.

WARSZAWA, 28. 9. (Pat.) Wedle oficyalnych wiadomości, koncentracya wojsk sowieckich na pograniczu Finlandyi, zarówno w Ingermanlandzie jak i w Karelii nie przyjęła bynajmniej niepokojących rozmiarów. Powody koncentracyi są wprawdzie bliżej nieznane, a pogłoski przytaczają między innemi jako powód pojawienia się Floty Angielskiej na Bałtyku.

W każdym jednak razie pogłoski o rozmiarach koncentracyi należy uważać za przesadzone.

—•••—

AKCYA PRZECIW NIELEGALNEMU DOWOZOWI TOWARÓW Z ZAGRANICY.

WARSZAWA, 28. 9. (Pat.) Na komisyi administracyjnej przewodniczący p. Sobolewski referował projekt noweli do ustawy z dnia 2. sierpnia 1919 o wyłączeniu górnictwa z zakresu spraw II instancyi, oraz wniosek p. Wierzbickiego o skuteczniejsze zwalczenie nielegalnego dowozu towarów z zagranicy. Komisya oba referaty przyjęła.

—•••—

NACZELNIK PAŃSTWA W NOWYM SĄCZU.

NOWY SĄCZ, 28. 9. (EE.). W myśl programu przybył Naczelnik państwa do Nowego Sącza celem wzięcia udziału w uroczystości 1 p. strzelców podhalańskich, poświęconej pamięci wnik pułku pod Grodnem w roku ubiegłym. Powitany na dworcu przez przedstawicieli wojskowości i władz cywilnych, Naczelnik państwa udał się do koszar 1. p. strz. podhal., gdzie przemówił doń pułkownik Horoszkiewicz, który w krótkich słowach skreślił historyę pułku. Poczem Naczelnik pojechał do ratusza, gdzie przedstawiciele władz miejskich witali go jako honorowego obywatela N. Sącza. Odpowiadając na przemówienia, Naczelnik państwa podkreślił wartość Podhala dla całej Polski i dla duszy polskiej.

—•••—

DZIENNIKARZE ANGIELSCY PRZYBYWAJĄ DO POLSKI.

GDAŃSK, 28. 9. (EE.). Dnia 28 bm. przybyła z Berlina do Gdańska wycieczka dziennikarzy angielskich, którzy udają się w dalszą drogę do Polski.

—•••—

WOBEC KATASTROFY WALUTOWEJ.

GDAŃSK, 28. 9. (Pat.) Prasa tutejsza omawia żywo nagły spadek marki niemieckiej na wczorajszej giełdzie londyńskiej. Jak donosi „Daily Mail" z początkiem grudnia odbędzie się w Londynie międzynarodowa konferencya poświęcona w sprawie marki niemieckiej. Konferencya ta zorganizowana przez związek dla uzdrowienia walut zajmie się między innemi sprawą zarządzeń koniecznych dla dokonania sanacyi walut rozmaitych krajów.

—•••—

STAN PRODUKCYI WĘGLA NA G. ŚLĄSKU.

BYTOM, 28. 9. (Pat.). Z Berlina donoszą: Odbyło się tu posiedzenie Rady nadzorczej połączonych związków górniczych w Zakładach przemysłowych w Królewskiej Hucie i hucie Laury. Na posiedzeniu tem stwierdzono, że pomimo dwumiesięcznego zastoju produkcya węgla podniosła się obecnie o 17 proc. w stosunku do produkcyi zeszłorocznej. W hutnictwie produkcya zmniejszyła się z powodu braku zamówień oraz materyału. Mimo to osiągnięto w pierwszym kwartale br. czysty zysk w kwocie: 31,25 milionów marek niemieckich.

—•••—

BENESZ PREZYDENTEM MINISTRÓW.

PRAGA, (Russpress). Wbrew wszelkim oczekiwaniom nominacyę na stanowisko premiera gabinetu parlamentarnego otrzymał minister spraw zagranicznych Benesz. Nominacya ta była zupełną niespodzianką w sferach politycznych, ponieważ wszystkim było wiadomo, że kandydatem na stanowisko premiera jest poseł Svegla.

—•••—

LIGA NARODÓW UPOMNIE SIĘ O UREGULOWANIE „STANU PRAWNEGO" GALICYI WSCHODNIEJ.

GENEWA, 28. 9. (Pat.) Od specyalnego korespondenta, na wczorajszem zgromadzeniu Ligi uchwalono bez dyskusyi jednomyślnie wniosek wzywający radę Ligi, by zwróciła uwagę mocarstw sprzymierzonych i stowarzyszonych na konieczność uregulowania w jak najkrótszym czasie stanu prawnego (situation juridique) wschodniej Małopolski.

—•••—

SPRAWA POMOCY DLA GŁODNEJ ROSYI NA LIDZE NARODÓW.

GENEWA, 28. 9. (Pat.) Komisya polityczna Ligi Narodów przystąpiła do zbadania sprawy głodu w Rosyi. Prezydent Motta (Szwajcarya) w imieniu specyalnie wyłonionej podkomisyi przedstawił sprawozdanie, stwierdzające, że sytuacya w Rosyi jest niewątpliwie bardzo poważna i że szybka pomoc jest nagląco potrzebna. Podkomisya nalega na konieczność zwrócenia się z usilnem wezwaniem do wszystkich prywatnych organizacyi humanitarnych, aby rozwinęły natychmiast szeroką akcyę niesienia pomocy głodnym w Rosyi. Podkomisya wyraża też życzenie, aby rządy wszystkich krajów organizacyom tym okazały wszelką pomoc moralną i finansową. Lord Cecil zaproponował poprawkę do tego sprawozdania podkomisyi. Dalszy ciąg obrad wyznaczono na dziś.

O „DODATEK POWSTAŃCZY" DLA ROBOTNIKÓW GÓRNOŚLĄSKICH.

BYTOM, 28. 9. (Pat.). Pomiędzy komisyą międzysojuszniczą a przedstawicielami polskich i niemieckich związków zawodowych odbyła się wczoraj w Opolu pod przewodnictwem gen. Leronda konferencya w sprawie żądanego przez robotników górnośląskich t. zw. dodatku powstańczego. Komisya zarządziła wszelkie środki ostrożności, aby uniemożliwić jakiekolwiek demonstracye.

—•••—

KATASTROFALNY BRAK OPAŁU W ROSYI

RYGA, 28. 9. (Pat.). Z Moskwy donoszą o zupełnym braku opału na syberyjskich drogach żelaznych. Ilość wydobywanego węgla zmniejsza się w sposób katastrofalny, zwłaszcza w rejonie Czelabińska. Ta sama sytuacya panuje także na drogach żelaznych Ukrainy. Zamiast 200, nadchodzi dziennie 55 wagonów z opałem.

—•••—

CO ROZSTRZYGA W SPRAWIE G. ŚLĄSKA?

LONDYN 28. 9. (Pat.) „Manchester Guardyan" w obszernym artykule zwraca się przeciwko przyznaniu Polsce powiatu tarnogórskiego z punktu widzenia interesów przemysłu angielskiego, pisze on - że przemysł angielski sprowadzał dla swoich celów cynę w wielkiej ilości z G. Śląska. Brak cyny G. Śląskiej w czasie wojny światowej spowodował zastój w przemyśle angielskim, jeżeli Niemcy utracą kopalnie cynowe w powiecie Tarnogórskim, Anglia poniesie znaczne straty ponieważ Polska nie jest zdolna do pracy gospodarczej, droga morska przez Gdańsk byłaby dla Anglii za kosztowną, a wskutek tego cena cynku znacznieby w Anglii podskoczyła.

—•••—

Wiadomości telegraficzne.

Z POWODU SZCZĘŚLIWEGO OCALENIA Naczelnik Państwa otrzymał 27. bm. depesze gratulacyjne od prezyd. Milleranda i premiera Brianda.

DELEGACYA POLSKA Z RAMIENIA MINISTERSTWA kolei, która jeździła do Rumunii celem zawarcia umowy komunikacyjnej powróciła wczoraj z Bukaresztu.

WBIJANIE SŁUPÓW GRANICZNYCH ze strony Polski na odcinku granicy polsko-rosyjskiej między Hornowicami a Rabieżewicami rozpoczyna się obecnie.

W WARSZAWIE ROZLEPIONO ogłoszenie o poborze roczników 1899—1900.

EDWARD LESZCZYŃSKI, znany profesor uniw. i literat zmarł w Krakowie.

KS. ULICZKA wygłosił mowę w Katowicach w której oświadczył, że żądania niemieckie w sprawie G. Śląska popiera nie tylko rząd włoski ale i Watykan.

MARKA NIEMIECKA SPADŁA znowu znacznie. Za dolar płacona 127 Mk.

GOSPODARCZE SANKCYE WOBEC NIEMIEC zostaną zniesione z ważnością od 30-go bm. Wiadomość tę przesłał przewodniczący rady najwyższej zastępcy niemieckiemu Mayerowi.

ZNANY KOMPOZYTOR ELGELBERT HUMPERDINCK zmarł we Wiedniu dziś w 87 roku życia.

WIELKIE KONCESYE DLA EKSPLOATACYI TERENÓW ZŁOTODAJNYCH nad Amurem na Syberyi otrzymała pewna grupa amerykańska od rządu bolszewickiego.

ROBOTNICY KOMUNISTYCZNI zajęli przemocą — jak donoszą z Nauen fabryki farbiarskie Höchstera. Podobne zajścia zdarzyły się także w innych okolicznych fabrykach chemicznych.

GWAŁTOWNY CYKLON zniszczył całą dzielnicę w Symkurach Dolnych na Sycylii. Zniszczeniu uległ szereg zabytków historycznych. Straty olbrzymie.

NOTA RZĄDU ANGIELSKIEGO wypracowana przez Curzona, została wczoraj doręczona prezesowi rosyjskiej delegacyi handlowej w Londynie.

Najbliższe zadania finansowe.

I.

(mc.) Od szeregu dni giełda zurychska notowała markę polską 0·13 centyma a nawet i niżej i wkrótce wszystkie ceny w kraju, gnane orgiastycznym szałem, jakby na rozkaz przestosowywały się do tego kursu.

Kurs marki polskiej obniżał się stale od dwóch lat, wśród jałowych swarów i kłótni polskich klas posiadających. Kurs ten wyłącza w znacznym stopniu Polskę z międzynarodowego obrotu gospodarczego, uniemożliwia import surowców i narzędzi wytwórczych i obniża stopień wytwórczości narodowej. Polskiej klasie pracującej przynosi codzienny kurs marki na giełdach nowe cierpienia i nowy niedostatek, ciągłe wstrząśnienia moralne i nienormalne warunki życiowe. Państwu jest on zwierciadłem jego tragedyi finansowej a zarazem wznawia on osłabienie państwa w każdej dziedzinie i bezprzykładne poniżenie jego w rodzinie narodów. **Kryzys marki stał się kryzysem państwowym.**

Państwo, którego obywatele nie łożą na utrzymanie go, jest przecież zagrożone w swem istnieniu — jest chore. A choroba ta przejawia się we wszelkich dziedzinach życia publicznego prywatnego i moralnego.

Za ten jedyny w swoim rodzaju skandal światowy, który przypomina czasy przedrozbiorowe z podobnym wrzaskiem i hukiem „patryotycznym" ówczesnych rzadzących sfer, odpowiadają wyłącznie polskie klasy posiadające, odmawiające państwu normalnego zaspokojenia jego potrzeb — odpowiadają mianowane przez nich rządy i powołani sternicy spraw finansowych państwa, ministrowie skarbu. Najszkodliwszym z nich był dr. Steczkowski. Panowie Englich i Karpiński byli zupełnymi nieukami w dziedzinie walutowej. Odeszli, gdy stan marki jeszcze nie był groźny. Dr. Grabski już znał zasady podręcznika ekonomii politycznej, starał się bez narażenia sobie klas posiadających wprowadzić słaby, niedostateczny podatek dochodowy i majątkowy a nawet lekką pożyczkę przymusową, zorganizował aparat skarbowy, ale był trwożliwy bez intuicyi, otaczał się niezdolnymi ludźmi a wreszcie stał się przez swe, choć mizerne, początkowe próby finansowe niewygodnym własnym stronnikom i ustąpił.

Dr. Steczkowskiego witano z nadziejami. Dobry dyrektor banku lwowskiego, którego główne zadanie polega na trafnej ocenie zdolności płatniczej klienta, okazał się w chwili, gdy państwo potrzebowało wielkiego organizatora, nieustraszonego i wymownego głosiciela prawdy i człowieka o twórczej sile, cicho szepczącym konserwatystą, nie rozumiejącym nawet grozy położenia i dbałego tylko, by nie prowadzić „radykalnej polityki fiskalnej". Jeszcze przy kursie zurychskim — 0·30 centyma, gdy należało zaalarmować wszystko, co w Polsce żyje, zażądać najwyższych ofiar, dokonywać bezwzględnie całego szeregu śmiałych czynów, usypiał czujność zaniepokojonego faktami społeczeństwa monotonią swych bladych wywodów przeciw potrzebie znacznych ofiar swoim mdłym optymizmem.

W samej rzeczy budżet jego był zestawieniem fikcyjnych cyfr, ale nie wyrazem planu gospodarczego i nie było w nim żadnych wskazówek na przyszłość. Steczkowski zawiódł nawet w sprawach drugorzędnych w kierunku techniki finansowej i walutowej. Nie myślał o kontroli i opanowaniu targu gdańskiego, na którym rozstrzygają się losy kursu marki polskiej, i skąd ona wędruje do Niemiec.

Nie próbował wyjaśnić nawet światu, kto, w jakim rozmiarze i celu rzuca markę polską na tamtejszy rynek pieniężny, jaki jest rozmiar tych operacyi, kto markę kupuje — nie próbował wyjaśnić światu krzywdy tych nołowin, gdy korony austryackie, których wypada 9.000 na głowę mieszkańca Austryi notują 5 razy tyle co marka polska, mimo, że marek przypada tylko 5.000 na głowę mieszkańca Polski. Nie próbował dać choćby w przybliżeniu rzeczywistego obrazu zapotrzebowania Polski w dewizach i pokrycia którem rozporządza. Nic dziwnego, że wrogie nam tendencye zagranicznych giełd mogły tryumfować. Od chwili wygłoszenia przemówienia budżetowego przez p. Steczkowskiego, oznajmiającego światu, że polski rząd i polskie klasy posiadające nie przedsiębiorą żadnych rzeczywistych środków ratujących finanse państwa — marka polska, wykładnik naszego życia gospodarczego i państwowego, jeszcze bardziej spadała, zbliżając się do nicości.

Zbudziło to ponoś społeczeństwo nasze. Rząd nieudolnych fachowców znikł. Coraz częściej słychać było o potrzebie „mobilizacyi podatkowej". Ale naszym klasom posiadającym, najbardziej reakcyjnym i najbardziej sobkowskim w Europie, nie należy dowierzać. Jak trzeba będzie płacić, pozbyć się obrzmienia papierowego, gotowi znowu się uchylić. Państwo sowieckie z jego cenami i cyframi jest im wzorem a zarazem nadzieją, że można jeszcze więcej marek drukować i że drożyzna może być jeszcze bardziej fantastyczna. Przytem nawet klasy posiadające wychodzą osobiście wzbogacone z każdego nowego zalewu kraju drożyzną.

Ale tym razem mylą się. Gdyby marka polska miała się stoczyć do nizin rubla sowieckiego, to by w Polsce zapanowały i formy własności sowieckiej — bo chaos polityczny i gospodarczy byłby nieuchronnem następstwem takiego rozwoju. Już jakieś grupy, co do których niewiedzieć ile zarobią przy tem, chcą kwestyę walutową wprowadzić na inne tory. Mówią o wprowadzeniu złotego polskiego, opartego na złocie, a więc ponoś na pożyczce zagranicznej. Złoty ten służyłby dla zakupów zagranicą i dla wypłat urzędniczych. Gdy wskutek biernego bilansu płatniczego podkład tego „złotego" się wyczerpie — wartość jego będzie równa — marca. Nowe ilości papierowych pieniędzy „złotych" powiększą tylko inflacyę papierową, a tem samem drożyznę, zaś różnica między kursem złotego a marki da sposobność naszym waluciarzom do różnych zyskownych operacyi, wprowadzi zamieszanie i jeszcze większe wahania wewnętrzne do cen i do smutnych stosunków walutowych. Złoty pozostanie gospodarczo bez skutku, bez efektu, zbędnym i szkodliwym eksperymentem. Nie pomogą ani krzyki, ani wymyślania, ani badania, ani teorye

polskie klasy posiadające muszą oddać część swych marek papierowych państwu

jeśli ono ma istnieć a im później to zrobią, tem więcej będzie ich to kosztowało.

Gdyby Polska miała produkcyę i bogactwa Stanów Zjednoczonych, gdyby miała najbardziej czynny bilans płatniczy, a obywatele jej nie płacili dostatecznej ilości podatków — tylko państwo musiałoby dzień w dzień drukować nie oparte na żadnej realnej podstawie nowe znaki papierowe, wywoływać z próżni, nową, sztuczną siłę kupna, katastrofa nie byłaby inna.

(C. d. n.)

Paskarstwo na „Targach Wsch.".

Wszyscy bardzo radzi jesteśmy „Targom". Pragnęlibyśmy z nich wyczarować najróżowsze perspektywy dla Polski. Ale nie możemy przez palce patrzeć na cały szereg błędów, z powodu których cierpią zwłaszcza goście, przybyli na Targi.

Sprężysta dyrekcya powinna była postarać się o tanią restauracyę na „Targach", z której mogliby korzystać wystawcy lub ich zastępcy, zmuszeni cały dzień pilnować swych eksponatów. Nie wszystkich stać na to, żeby wysokie sumy płacić za obiady w drogich restauracyach na „Targach". Tania restauracya, w której obowiązywałyby ceny ustanowione przez Magistrat, zadowoliłaby wszystkich. Wskutek drożyzny, zwiedzający chodzą głodni po wystawie, bo nie mają się poprostu czem pokrzepić a „Bar inwalidzki" mieszczący się w namiocie, bardzo prymitywnie zresztą urządzony, nawet najbogatszych ludzi mógłby odstraszyć. Za t. zw. kanapkę, to jest jakąś jedną czwartą część kromki chleba z jednym cieniuchnym płateczkiem szynki liczą nie wiele, bo tylko... 100 mk. I nikt w to nie wgląda, ani dyrekcya „Targów", ani Magistrat, ani urząd walki z lichwą.

W czasie otwarcia „Targów" funkcyonował jakiś pan z odznaką, bardzo zresztą niedojrzały jeszcze młodzieniec i reprezentantów prasy traktował wprost brutalnie. Pewnemu dziennikarzowi powiedział: To dlatego pan jest sprawozdawcą dziennikarskim, że pan dostał odznakę od komitetu...

Dziennikarze na całym świecie otrzymują pełno ułatwień na wszystkich zebraniach, manifestacyach, u nas ogólnie spotykali się podczas otwarcia „Targów" z dziwną, niezrozumiałą nieuprzejmością.

Publiczność zwiedzająca skarży się, że nie ma cen na eksponatach. Czy to ma być wspólna tajemnica przemysłowca i kupca? Lub czy „Targi" może dlatego tak się nazywają, że można na nich się targować?

Wrzenie wśród kolejarzy.

Szalona drożyzna uniemożliwia zaopatrzenie kolejarzy na zimę w najpotrzebniejsze artykuły spożywcze. Wobec ciągle rosnących cen kooperatywy kolejowe nie są w stanie podołać zadaniu, tem więcej, że złożone zadatki n. p. na ziemniaki zwracają producenci nawet w podwójnej wysokości, gdyż spodziewają się uzyskać znacznie wyższe ceny.

Stan ten wywołuje wśród personalu kolejowego zaniepokojenie w obliczu nadchodzącej groźnej zimy. Jeżeli rząd nie przyjdzie natychmiast z pomocą, której Związek kolejarzy już dawno się domagał, kolejarze będą zmuszeni chwycić się najostrzejszych środków, aby ratować swoją egzystencyę.

Wobec groźnej sytuacyi prezydyum Okr. Zawodowego Związku we Lwowie zwróciło się do Dyrekcyi kolej. z przedstawieniem ciężkiego położenia kolejarzy. Rozgoryczenie jest tak wielkie, że jeżeli najdalej do 5 października nie zostaną wydane konieczne w tej sprawie zarządzenia — Związek nie bierze na siebie odpowiedzialności za następstwa.

Dyrekcya kolei natychmiast zwróciła się do ministerstwa z przedstawieniem istotnego stanu rzeczy.

Pertraktacye naftowe.

W dniach 27 i28 bm. prowadzono układy odnoszące się do ustalenia płac na nowych podstawach. Po szczegółowych dyskusyach na temat przeliczenia dzisiejszego systemu aprowizacyi ulgowej i świadczeń odzieżowych na płace gotówkowe, doprowadzono dziś do szczegółowego omawiania cyfrowego. Do definitywnego załatwienia dziś nie doprowadzono.

Propozycye obu stron, przedłożone dziś na plenarnem posiedzeniu delegatów, są obecnie oddzielnie rozpatrywane i jutro prawdopodobnie zostaną doprowadzone do zupełnego porozumienia i spisania umowy, o ile w ostatniej chwili nie wyłonią się trudności.

Zaznaczyć należy, że obecne układy nie idą w należytem tempie tak, jakby tego wymagała potrzeba; przypisać to należy dwom przyczynom: pierwsza — to Targi Wschodnie, które absorbują zbytnio dyrektorów, drugi powód — to trudności wynikające ze zmiany dotychczasowego systemu wynagrodzenia za pracę gotówką i świadczeniami aprowizacyi ulgowej, na system gotówkowy.

Dotychczasowa gospodarka systemem wojennym, musi być zastąpiona gospodarką pokojową.

Przemysłowiec musi przestać być pośrednikiem między konsumentem a wytwórcą; miejsce jego zastąpią kooperatywy robotnicze, które zarządzone przez samych robotników, zmniejszą uzależnienie pracy od kapitału.

—•••—

Nowiny z dnia.

Lwów, 29 września

REPERTUAR TEATRU MIEJSKIEGO WE LWOWIE:

Czwartek 29 września o godz. 3·30 pop. „Laika“.

Czwartek 29 września wieczór „Straszny dwór“.

Piątek 30 września Premiera „Kaligula“ dramat w 4 aktach Roztworowskiego.

Sobota 1 października o godzinie 3 popoł. „Fircyk w zalotach“.

Sobota 1 października o godz. 7·30 wieczór „Cavaleria“ i „Pajace“.

Niedziela 2 października o godz. 3 popołudniu „Czar munduru“ operetka.

Niedziela 2 października o godzinie 7·30 wieczór „Kaligula“.

Po każdem przedstawieniu wieczornem czekają wozy tramwajowe do użytku Publiczności we wszystkich kierunkach.

—•••—

REPERTUAR „TEATRU MAŁEGO“ (Gródecka 2 b):

Czwartek 29 września o godz. 7·30 wieczorem „Niebieski lis“, komedya w 3 aktach Herczoga.

—•••—

REPERTUAR „TEATRU NOWOŚCI“, ul. Słoneczna.

Czwartek 29 września „Hrabianka Foxtrotta“

Bilety do Teatru Nowości od 26 września sprzedawać będzie kasa zamawiań w teatrze Wielkim wejście od ul. Legionów w dzień zaś przedstawienia od godziny 5 popoł. w Teatrze Nowości (Pasaż Hermanów).

—•••—

REPERTUAR TEATRU ART.-LITERACKIEGO „UL“.

Dziś i codziennie w części koncertowej występy: Bronowskiego, Michałowskiego, Mirskiego, Noskowskiej, Ordonówny, Szpineterówny, Wiklińskiego i Zielińskich. Nadto program na wzór paryskiego Grand Guignolu: „Piekielna zemsta“ i „Smutny początek wesołego końca“. Szczegóły w afiszach.

—•••—

REPERTUAR BIURA KONCERTOWEGO M. TUERKA.

W piątek 30 września: J. Majerski, tenor opery paryskiej.

W niedzielę 2 października; Z inicyatywy Komitetu Targów Wschodnich: Wielki Koncert Symfoniczny Polskiego Związku Muzyków.

We środę 5 października: D. Jarosławski, baryton scen rosyjskich, z udziałem pianistki Idy Mossar.

—•••—

DRUGI WIECZÓR LUDWIKOWSKIEGO w Sokole - Macierzy w niedzielę 2 października z zupełnie odmiennym repertuarem.

—•••—

W 30 ROCZNICĘ I. STREJKU INTROLIGATORÓW urządza organizacya robotników tego zawodu dziś w czwartek o godz. 9·30 rano uroczysty poranek w sali drukarzy przy ul. Piekarskiej 18. Uroczystość ta łączy się z 22 rocznicą założenia organizacyi introligatorów. Na program uroczystości złożą się przemówienia uczestników tego pamiętnego strejku i delegatów innych zawodów. — Wieczór w tej samej sali wieczór taneczny.

Z TEATRU. Premiera Roztworowskiego „Kaligula“ odbędzie się nie w piątek, lecz w poniedziałek 3 października. W piątek ciesząca się durem powodzeniem „Kobieta bez skazy“ Zapolskiej.

ODCZYT. Staraniem Polskiego Tow. Ekonomicznego, Związku Banków małopolskich i Zjednoczenia ziemian odbędzie się w sobotę 1 października o godz. 5 po poł. w sali Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego, ul. Kopernika 4, odczyt dra Jana Bobrzyńskiego na temat: „Towarzystwo przemysłu węglowego w Polsce i jego wpływ na organizacyę życia gospodarczego w państwie“. Na odczyt ten zaprasza się członków wymienionych towarzystw i wprowadzonych gości.

PASTWISKO NA CMENTARZU JANOWSKIM. Zarządca cmentarza janowskiego jest właścicielem 8 krów, które wypasa na grobach. Dzięki temu „poszanowaniu“ miejsca zmarłych zniszczone i zadeptane groby, krzyże poprzewracane. Imieniem rodzin zwracamy się do Zarządu miasta, aby zechciał wejrzeć w tę gospodarkę cmentarną i zrobił tam porządek.

SFINGOWANY RABUNEK. W ub. poniedziałek wieczór pewien młody mężczyzna doniósł policyi, że bandyci wpadli do mieszkania jego kolegi Ch. przy ul. Kochanowskiego i związawszy go, zrabowali mu klucze od kasy, w której Ch. był kasyerem. Gdy na drugi dzień otworzono kasę, nie znaleziono w niej wcale pieniędzy, a po dłuższem badaniu przekonano się, że ów młodzian przetrwonił około półtora miliona marek należących do pewnej publicznej instytucyi. — Rodziny obu młodzieńców zobowiązały się wyrównać zdefraudowaną kwotę, mimo to obu pomysłowych facetów policya aresztowała i odesłała do więzienia sądowego.

SAMOCHÓD I SŁUP TELEGRAFICZNY. Na gościńcu, wiodącym do Rzęsny polskiej, próbowano wczoraj samochód świeżo naprawiony. Podczas nieostrożnej jazdy samochód uderzył o słup telegraficzny, przyczem szofer i jego pomocnik Stanisław Żebrowski, liczący lat 24, wypadli z samochodu na gościniec. Żebrowski potłukł sobie klatkę piersiową. Pogotowie ratunkowe udzieliło mu pierwszej pomocy.

KRWAWY NAPAD RABUNKOWY. Izaak Finkler, liczący lat 45, kupiec z Przemyśla, jadąc wczoraj zrana do Lwowa, w okolicy Winnik został napadnięty przez dwóch uzbrojonych bandytów. Zbrodniarze ci mówili między sobą po rosyjsku. Finkler usiłował bronić się przed rabunkiem. Bandyci zadali wówczas Finklerowi trzy rany cięte i tłuczone na głowie, poczem zrabowali mu gotówkę 30.000 marek i zbiegli. — Ciężko poranionego Finklera zaopatrzyło pogotowie ratunkowe.

PLAGA KRADZIEŻY. Z chwilą zbliżania się chłodów jesiennych kradzieże mnożą się w mieście z dnia na dzień. Dla braku miejsca nie można wszystkich, a nawet części wypadków tych notować w dzienniku. Ktokolwiek ma jeszcze coś, co mogłoby być skradzionem — winien zastanowić się nad tą ofenzywą złodziei na cudzą własność i baczyć, ażeby nie zostać zupełnie ogołoconym na zimę.

—•••—

Z muzyki.

KONCERT EGONA PETRI 23. IX. 1921.

Otwarcie sezonu koncertowego w tym roku przypadło w udziale Egonowi Petri, znakomitemu pianiście holenderskiemu. Agencya koncertowa zrobiła dobry początek w doborze artysty i należałoby życzyć sobie, by tej metody trzymała się stale w ciągu roku, sprowadzając pierwszorzędnych artystów, nie zaś miernoty któremi tak obficie darzono nas w minionym sezonie.

Egon Petri wykonał program, złożony z prawdziwych pereł literatury muzycznej, jakoto: Fantazya chromatyczna i Fuga Bacha; Sonata patetyczna Beethovena; Preludium chorał i fuga Francka; Barkarola, Noktura H-dur i Scherzo H-moll Chopina — oraz Polonez C-moll, Les cypres de la Ville d'Este i Rapsodya hiszpańska Liszta.

Ogólna charakterystyka gry tego pianisty dałaby się ująć w słowa: wielki talent — zarówno pod względem muzycznym, jak i pianistycznym. Te właśnie najcenniejsze przymioty, stanowiące o walorze artysty, posiada Petri, który harmonijnemu ich zespołowi zawdzięcza swoją wybitną pozycyę w świecie muzycznym. Nie będę rozwodził się nad pięknem uderzeniem, ślicznem brzmieniem, pedalizacyą i t. d., bo już pierwsze słowa niniejszej charakterystyki wszystko w sobie mieszczą, i nie potrzebują dalszych komentarzy. Sukces artystyczny wzniagał się w ciągu programu i osiągnął punkt kulminacyjny przy wykonaniu utworów Liszta, — szczególnie w rapsodyi hiszpańskiej. O ile Fantazya chromatyczna i fuga Bacha, jakoteż sonata patetyczna Beethovena były odegrane zimno i obojętnie — o tyle utwory Liszta wykonał Petri wprost niezrównanie tak, że zdawało się, jakoby zasiadł do innego fortepianu. Ton stał się jasny i dźwięczny, życie, werwa i dowcip biły z każdego taktu.

Inne punkty programu (Franck, Chopin) zajęły pod względem wykonania pośrednie miejsce.

Na najbliższe dni zapowiedziany jest cały szereg koncertów, między nimi koncert znakomitego skrzypka Wacława Kochańskiego, który czasowo bawi w Polsce i przed swoim powrotem do Ameryki da jedyny koncert we Lwowie w dniu 7 października b. r.

Władysław Gołębiowski.

Obywatele bezwyznaniowcy!

Z kół bezwyznaniowców otrzymujemy następujące wezwanie z prośbą o zamieszczenie:

Podług przepisów, dotyczących spisu ludności, winien każdy obywatel podawać odnośnym komisarzom tylko i tylko prawdę. Obywatele! Kto z Was zeznał urzędownie lub nieurzędownie z kościołem lub gminą wyznaniową, do której jednak jest prawnie zapisany, winien zadeklarować się jako bezwyznaniowiec. Gdyby robiono Wam z tego powodu jakieś trudności, odmówcie dalszych zeznań — a to na zasadzie kardynalnej zasady etycznej, obowiązującej ludzi dojrzałych i zrównoważonych: mówienia prawdy a a nie kłamania. Nie będziemy kłamali, twierdząc, iż należymy do katolików lub izraelitów — wtedy gdy od nich odpadliśmy. Musimy to bezwarunkowo zamanifestować, aby policzyć szeregi wolnomyślicieli, bowiem czeka nas ciężka walka z klerykalizmem wszystkich wyznań, czyhającym na owładnięcie całego naszego życia społecznego. Musimy osiągnąć prawo wolnego zrzeszenia się — bowiem podług naszej konstytucyi — bezwyznaniowcy praw tych nie posiadają i gmin własnych tworzyć nie mogą.

Pamiętajcie, że krok ten ma wielkie dla przyszłego naszego Życia znaczenie.

Precz z obłudą wyznaniową, niech żyje prawda bezwyznaniowa.

—•••—

Komunikaty.

× ZAWIADAMIA SIĘ P. T. członków konsumu pomocników handl. i urzędn. pryw. o dorocznem zwyczajnem

Walnem Zgromadzeniu

które odbędzie się we czwartek, dnia 5 października 1921, o godz. 7-mej wiecz. w lokalu Związku przy ul. Kazimierzowskiej l. 15, z następującym porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie z czynności;
2) Rozdział zysku;
3) Wybór Rady Nadzorczej;
4) Wybór ustępującej Dyrekcyi.

W razie braku kompletu odbędzie się drugie W. Zgromadzenie o godzinę później, t. j. o godz. 8-mej bez względu na ilość obecnych.

75—1 **Dyrekcya.**

× SPRZEDAŻ NAFTY. Magistrat podaje do wiadomości, że mieszkańcy mogą nabywać naftę w odnośnych sklepach rejonowych po 4 litry na gospodarstwo pozbawione światła elektrycznego, za odcięciem 7. kuponu karty naftowej mieszkaniowej i po 4 litry na 7. odcinek karty naftowej na oświetlenie klatki schodowej.

Cena za litr nafty wynosi 60·— Mkp.

Przytem zwraca się uwagę mieszkańców że w niżej wymienionych sklepach rejonowych znajduje się jeszcze nafta, pochodząca ze starego zapasu w cenie po 32 Mkp. za litr:

Fisch, Serbska 1; Olmütz, Antoniego 1; Pilpel, Bożnów 23; Teitelbaum, pl. Bernardyński 11; Kocur, Frnaciszkańska 21; Nestel, Szymona 2; Sokal, Łyczakowska 24; Sunik, Blacharska 22; Fein, Piekarska 18; Kalisman, Kochanowskiego 14; Kalisman, Łyczakowska 56; Juras, Łyczakowska 89; Kalisman Łyczakowska 117; Kaliciński, Pijarów 41; Lifschütz, Rogatka Łyczakowska.

Pp. Kierownicy Zakładów i instytucyi mogą się zgłaszać po przekazy naftowe w dniach 30 września i 1 października b. r. w IX. Departamencie Magistratu, Ratusz II. p., Nr. drzwi 96.

Równocześnie podaje się do wiadomości, że rękodzielnicy będą mogli uzyskać karty naftowe za okazaniem karty przemysłowej i poświadczenia właściciela realności, że warsztat jest oświetlony naftą, w IX. Departamencie Magistratu (Ratusz, II. p. Nr. drzwi 96), począwszy od dnia 3 października b. r.

ANGLIA ZDUSIŁA POWSTANIE INDYJSKIE.

HORSEA, 28. 9. (Pat.) Komunikat urzędowy donosi, że powstanie szczepu Moplach zostało w zupełności opanowane. Wojska angielskie otoczyły powstańców.

—•••—

Dalsze śledztwo w sprawie zamachu na Naczelnika P.

Aresztowani przez policyę poza Fedakiem; dr. Bohdan Bawiński, Ludomir Ogonowski, Sztyk, słuchacz praw i Stefania Szpetecka, roznosicielka ciast pozostają nadal w więzieniu policyjnem.

Jak Fedak tak i wymienieni niepowiedzieli nic dotychczas, to też na ich zeznaniach nie można snuć domysłów o spisku w kierunku dokonanego zamachu. Przy Fedaku nie znaleziono żadnych listów, tak samo nic podejrzanego nie znaleziono w mieszkaniu dr. Fedaka. Stwierdzono że sprawca zamachu był zapisany na pierwszy kurs jako słuchacz politechniki w Pradze, zaś jako ukr. strilec skończył „Militärschule“ w Wiedniu. ä

Rozprawa przeciw Fedakowi odbędzie się prawdopodobnie w drugiej połowie października przed sądem przysięgłych.

Policya w Krakowie prowadzi dochodzenia w sprawie aresztowanych osób w mieszkaniu Kruka. Do wczoraj wieczór oficyalnie nie powiadomiono policyi we Lwowie o wynikach dochodzeń w Krakowie. Dzienniki krakowskie donoszą, że wykryto tam centrum agitacyi tak szowinistycznej jak i komunistycznej, prowadzonej przez różnych szpiegów, działających na rzecz jednego z państw ościennych.

Policya podobno aresztowała więcej osób, a sprawa ta przybiera rozmiary senzacyjne. Szczegóły trzymane są w tajemnicy.

Od Wydawnictwa.

Ostatnie tygodnie przyniosły nam tak niebywały dotąd skok drożyżniany i tak gwałtowny spadek wartości marki, że koszta wydawnictwa wzrosły w nieprawdopodobny wprost sposób. Prawie 300 proc. zwyżka ceny papieru po wprowadzeniu wolnego handlu, ogromny wzrost kosztów druku i płac personalu, wywołany ogólną drożyzną, zmusza nas wraz z pismami w całem państwie do podniesienia ceny pisma z dniem 1-go października, a mianowicie:

Cena pojed. egz.	**Mk 20'—**
pren. mies. bez dostawy we Lwowie	440'—
pren. mies. z dostawą we Lwowie	500'—
na prowincyi	500'—
zagranicą	700'—

—•••—

Z sali rozpraw.

RABUNEK POD LWOWEM.

Po północy na 10 czerwca br. koło Malechowa na jadących furą Ozyarza Liebera i Hermana Fleischera napadło trzech bandytów, pomiędzy nimi dwóch zamaskowanych i grożąc im rewolwerem i nożem pobiwszy ich, zrabowali im 17.500 mk. poczem zbiegli. Obrabowani widzieli jak rabusie siedli na konie i zbiegli na pastwiska. Obaj udali się za rabusiami i na łące zastali kilku śpiących pastuchów a pomiędzy niemi 31-letniego Michała Kuflarskiego. W śpiącym ognoskowali jednego z rabusiów i spowodowali jego aresztowanie.

Wczoraj stanął Kuflarski przed sądem przysięgłych. W śledztwie i na rozprawie nie przyznał się do winy. Poszkodowani twierdzili, że to on na pewno obrabował ich, jednakowoż jeden z nich twierdził, że Kuflarski miał głowę zawiązaną chustką i nalepiony papier na brodzie w który to papier bandyta kazał się pocałować obrabowanemu. Drugi poszkodowany twierdził, że Kuflarski nie był zamaskowany.

Po przeprowadzonej rozprawie sędziowie przysięgli jednogłośnie zaprzeczyli winę oskarżonego, który wyrokiem trybunału został uwolniony od oskarżenia.

Rozprawie przewodniczył r. Giebułtowski, oskarżał prok. Paklikowski, poszkodowanych zastępował dr. Diner, bronił dr. Mazurkiewicz.

Zjazd Związków Pracowników miejskich w Polsce

Pierwszy dzień obrad.

W dniu 24. b. m. rozpoczął się w Warszawie pierwszy Zjazd Związków robotników miejskich.

Na Zjazd przybyli delegaci Zw. Zawodowych ze Lwowa, Krakowa, Łodzi, Wilna; Lublina, Radomska i Rzeszowa.

Ze sprawozdań, które składali delegaci poszczególnych miast, dowiedzieliśmy się, że najlepiej zorganizowani są robotnicy miejscy we Lwowie (tamtejszy Związek liczy 3.630 członków) od 1 stycznia uzyskali 215 proc. podwyżki.

W Krakowie Związek liczy 1.261 członków, przeprowadzono w ciągu roku 23 akcye, zarobek robotnika niewykwalifikowanego wynosi od 400 do 600 mk., ukwalifikowanego do 1.000 mk. dziennie.

W Łodzi jest 6 Związków robotników miejskich; są one obecnie w fazie łączenia się.

W Wilnie Związek robotników po odłączeniu się od urzędników miejskich liczy 670 członków (należą doń wszyscy robotnicy miejscy).

W Radomsku robotnicy i urzędnicy należą do jednego Związku. Co miesiąc otrzymują podwyżki, zarabiają 416 mk. dziennie i obecnie mają dostać 50 prc. podwyżki. Żaden robotnik, ani urzędnik nie może być ani przyjęty, ani wydalony bez zgody Związku.

W Lublinie Związek liczy 300 członków; najniższa płaca wynosi 700 mk. dziennie.

Zjazd jednogłośnie przyjął rezolucyę następującą: Dowiedziawszy się o knowaniach rządu na 8-godz. dzień pracy, oświadcza, że robotnicy miejscy nie dadzą sobie zwiększyć czasu pracy ani o jeden kwadrans i wszelkim zakusom reakcyi w tym względzie przeciwstawią się nieubłaganie.

Pogrzeb ofiar kolejowych z katastrofy pod Mławą.

Jak już poprzednio donieśliśmy, pod Mławą a względnie w samej stacyi, pociąg parowozowy został wpuszczony na zastawione tory parowozowni tamtejszej. Ponieważ kierownicy parowozów nie znali sytuacyi w tej stacyi — jako pracownicy lwowscy nie zoryentowali się i całym pędem wjechali na mur budynku parowozowni i obrotnicy, zderzając się z innym parowozem stojącym na tym samym torze. Skutki były wprost straszne.

Kotły pierwszych dwóch parowozów eksplodowały i w temperaturze uchodzącej pary i wrzącej wody znaleźli śmierć Dudziński kierownik parowozu i Hoły palacz, na środkowym parowozie, na pierwszym parowozie zabity został pomocnik kier. parow. Roganowicz, a kierownik parowozu Rossian został ciężko ranny.

W poniedziałek 26 bm., o godzinie 4-tej popołudniu, odbył się z dworca Kolejowego we Lwowie, pogrzeb tych ofiar mławskich. Zwłoki złożone w trzech trumnach i na trzech karawanach odprowadziło kilka tysięcy kolegów i przyjaciół, przy dźwiękach żałobnego marszu muzyki kolejowej na cmentarz janowski. Na dworcu i nad grobem odśpiewał chór kierowników parowozowych pieśni żałobne.

Zwłoki odprowadzili prezes Barwicz, wiceprezesowie Nosowicz i Pawluszkiewicz, dyrektor wydziału mechanicz. Meyer, naczelnik parowozowni Nacher oraz reprezentanci zawodowego związku kolejarzy koledzy: Ursel, Maxamin i Ursini.

Nad grobem, żegnali zmarłych kolegów inż. Nacher im. pracowników Fuzukowski im kier. parowozn., Ursini im. Zaw. Zw. Kol. i palaczy.

Mimo ulewnego deszczu, uczestnicy wytrwali do końca całego obrzędu pogrzebowego.

W zmarłych tracimy zacnych kolejarzy, najlepszych pracowników, koledzy nadzwyczajnych kolegów i przyjaciół, a osierocone rodziny najlepszych ojców i gorliwych opiekunów.

Żal wielki wyciskał łzy na widok tych trzech karawanów i strasznie rozpaczających rodzin.

Pozostałym rodzinom zasyłają koledzy i zawodowy związek kolejarzy jak najserdeczniejsze, wyrazy współczucia — a zmarłym bohaterom oddają najgłębszą cześć.

—•••—

W sprawie podwyżki czynszów.

Z powodu licznych pytań w sprawie podwyżki czynszów, tą drogą uwiadamia się lokatorów, że podwyżka czynszu może nastąpić tylko z tytułu podniesienia podatku wodociągowego. Od 1 października b. r. podatek wodociągowy podniesiono do 50 proc. od czynszu podstawowego z roku 1914, podwyższonego o 100 proc. za mieszkania. za sklepy zaś 25 proc. od czynszu z 1914 r. o 300 proc. podwyższonego.

Jeżeli ktoś płacił w r. 1914 czynsz za mieszkanie 50 kon., obecnie z podwyżką 100 proc. — 100 mk., to z podatkiem wodociągowym 50 proc. wypadnie zapłacić 150 mk., oprócz dotychczasowego dodatku na administracyę domu, t. j. kominowe, oświetlenie klatki schodowej, dozorcy i t. d.

Więcej żadna podwyżka nie obowiązuje płacić jej nie trzeba.

SPIS LUDNOŚCI ŻYDOWSKIEJ ODBĘDZIE SIĘ 2. PAŹDZIERNIKA.

WARSZAWA 26. września. (Pat.) Wobec tego, że w dniach przeznaczonych do przeprowadzenia powszechnego spisu ludności przypadają 1. października żydowskie święta Sabathu, a 3. i 4. października żydowskie święta Nowego Roku ministerstwo spraw wewnętrznych uwzględniając uczucia religijne ludności żydowskiej, która w tych dniach zgodnie z przepisami rytualnymi nie mogłaby składać potrzebnych zeznań, poleciło wojewodom, komisarzowi rządu na Śląsku Cieszyńskim, oraz magistratowi m. Warszawy, pod których kierunkiem spis jest przeprowadzany, aby spis ludności miast w dzielnicach żydowskich rozpoczęty był 1. października, dopiero po upływie 5 kwadransów po zachodzie słońca, kontynuowany zaś był w niedzielę 2. października do zachodu słońca. Gdyby w ciągu tego czasu spis ludności żydowskiej nie był ukończony, będzie on prowadzony w dalszym ciągu po ukończeniu świąt żydowskich, t. j. 4. października po upływie 5 kwadransów po zachodzie słońca, i ma być ukończony w środę 5. października.

—•••—

Z ruchu robotniczego.

§ AKCYA CENNIKOWA INTROLIGATORÓW. Zarząd Związku robotników i robotnic introligatorskich i wyrobów papierniczych zawiadamia, że odbyło się w dniu 24. 9. zgromadzenie, na którem uchwalono przedłożyć pracodawcom żądania podniesienia płac o 80 proc. Obecne płace są: płaca tygodniowa robotnika od 2529 do 5416 mk., płaca robotnic od 506 do 2892 mk.

§ POSIEDZENIE ZARZĄDÓW wszystkich grup miejscowych odbędzie się w piątek dnia 30 września 1921. o godz. 7 wieczór, w lokalu Rynek 8, I. p. Na porządku dziennym sprawa zaprowadzenia miejscowego sekretaryatu Związków zawodowych.

§ CO ROBI INSPEKTORAT PRACY WE LWOWIE? Zapytanie takie musimy wystosować publicznie wobec zupełnej bezczynności tego urzędu i marnowania pieniędzy na jego utrzymanie. Urząd ten zupełnie nie interesuje się sprawami, dla których właściwie istnieje.

Wbrew ustawie o spoczynku niedzielnym w bardzo wielu piekarniach lwowskich pracuje się w niedzielę. Praca nocna w piekarniach jest zakazana, a wiele piekarń jest w nocy czynnych. Wszelkie interwencye w inspektoracie są daremną stratą czasu.

Majsterkówie piekarscy posuwają się w swej bezczelności do tego, że zamknięte przez magistrat piekarnie samowolnie otwierają i w najohydniejszych norach wypiekają chleb. A wszystko to dotąd dzieje się bezkarnie. Możeby temi sprawami zajęło się województwo i ministeryum opieki społecznej.

WAŻNY POWÓD WYDANIA POSŁA.

GDAŃSK, 28. 9. (Pat.) Na wczorajszym posiedzeniu Sejmu gdańskiego omawiano sprawę wydania sądom szeregu posłów, między innemi posła polskiego Budzińskiego oskarżonego o to że pies jego wyszedł na ulicę bez kagańca. Sprawę jego odesłano do Komisyi prawniczej. W głosowaniu Sejm uchwalił wydać Sądom 5-ciu posłów.

OGŁOSZENIA.

PACYKÓW
Polska fabryka fajansów
KOŁO STANISŁAWOWA

właściciel:

Aleksander Lewicki

wykonuje

wazony, figury, lampy elektryczne, kałamarze i bombonierki w fajansie i terrakocie.

Targi Wschodnie wystawa w Pawilonie Pacykowskim.

KAWIARNIA
CAFÉ MIRAŻ CAFÉ
Lwów, — w Pasażu Mikolascha

poleca się zarówno P. T. Publiczności miejscowej jak Szanownym Gościom przybywającym na Targi Wschodnie.

KONCERT SMYCZKOWEJ ORKIESTRY

codziennie do późnej nocy.

Doskonała kawa, herbata, czekolada, poncz, likiery, wina i t. p.

Złote obrączki
- ślubne -
14-karat.
szt. Mk. 500·—
za fason. Złoto po kursie dziennym lub w zamian za złoto
JUBILER
H. MANDL
ul. Kopernika 14
naprzeciw Kina Kopernik.

Pierwsza krajowa fabryka wyrobów ceratowych i skórzanych

poleca hurtownie i [illegible]

TORBY
szkolne
miastowe
na akta
podróżne

Fartuszki
ceratowe itp.

Wyroby trwałe!
Ceny fabryczne!

Lwów, ul. Sykstuska l. 14.

JARZĘBINĘ i TARNINĘ
KUPUJE
J. A. BACZEWSKI
ZGŁOSZENIA WE FABRYCE
ZNIESIENIE k. LWOWA.

Inserujcie w Dzienniku Ludowym

---

1 wagon śrub, 1000 sieczkarń, 25 gniotowników, maszyny do wyrobów cementowych, motory elektryczne i dynamo-maszyny oraz w. i. **tanio sprzeda**

„Pion“ Zakłady Przemysłowe

Lwów, Lwowska 48, tel. 4-7-6.

na „TARGACH WSCHODNICH“ pawilon prow. „F“, grupa VIII, stanowisko 15.

WITAM! przyjezdnych gości.

POLECAM

sztuczną farbiarnię i chemiczną pralnię

„CZYSTOŚĆ“

plac Bernardyński 15. - Kantor przyjęć: plac Strzelecki 1.

Farbuje i czyści chemicznie wszelką garderobę. Na żądanie wykonuje w przeciągu 24 godzin.

Karbidowe lampy rowerowe, ręczne straganiarskie i stołowe palniki oraz karbid na wagę hurtownie i detalicznie

poleca

Jakób Rosenman
Lwów, Akademicka 26.

Poszukuje się ślusarzy maszynowych

obznajomionych z pracami w rafinerjach nafty oraz robotami rurowymi.

Oferty za podaniem warunków nadsyłać należy pod adresem „Techniczna Dyrekcja Galicji“ w Drohobyczu.

Na jesień i zimę!
Raglany, kurtki i ubrania
w wielkim wyborze
poleca po przystępnych cenach
Lwowski Konfekcyjny Związek
PRZY UL. BLACHARSKIEJ L. 8.

Mięszarka
betonowa ruchoma pojemności $1^1/_2 m^3$
firmy **ENDLER** do nabycia
„TAURIS“ dom handlowy i komis.
Stworzeński i Jakubowski Lwów, ul. Potockiego 67.

Motor gazowy
Langen-Wolf 20 konny dostarczy natychmiast ze składu Lwów, Lenartowicza 12 firma **Technika.**

Motor benzynowy 30 konny
dostarczy natychmiast ze składu Lwów, Lenartowicza 12 firma
Technika.

Zast. naczeln. redakt. i redaktor odpowiedzialny: JAN SZCZYREK. — Drukarnia Artura Goldmana we Lwowie, ul. Sykstuska l. 19.